

L'Estiuada

Periódic Nacionalista

Sortirà cada divendres durant l'estiu.

Redacció y Administració: Carrer de Vic, 9

Any V

Sant Hilari Sacalm, 16 Agost de 1912

Núm. 56

Desvetllament

La visita den Griera y den Barnils a n'aquesta vila ens ha refermat la nostra convicció en l'actual deixondir de Catalunya. Ells, els dos joves venen a ser com dues potentes guspies de l'actual renaixement en els estudis catalans. Ja veiem tot un fort nucli d'estudiosos que laboren quietament y constantment per l'avenir majestuós de la Patria; perque els entusiasmes y els lirismes, ells, els selectes, els han endressat cap el treball de l'alta ciencia, escorcollant arxius, implantant métodos avensadíssims per l'estudi de totes les fonts catalanes. En Griera y en Barnils com tans altres, venen a enrobustir la comensada obra, la triomfal obra, del nostre deixondir cultural.

Es la nostra tradició victoriosa, interrompuda durant tres segles, que recomensa. No es ja la literatura catalana qui s'obra pas arreu del mon; es ja la ciencia, l'història sobretot, l'arquitectura, les matemàtiques, la geologia y la botànica, l'estudi científic de la llengua... Hem entrat en una era nova plena de presagis y hi hem entrat per efecte del catalanisme, d'aquest amor sublim a totes les coses de la terra.

L'Institut d'Estudis Catalans es el motor d'aquet treball, y te d'esserho en un tot, el centre de gravitació de la cultura nostra y mostrada. Perque de la disciplina y del treball col·lectiu ne te de venir, un doll esplendorós de saber català y humà.

Avui ja 'l mon ovira a Catalunya com una potencia qu'es realisa. Son els sabis de per tot, qu'es preocupan y están en relació ab les nostres coses. L'obra de l'Institut es excelsa perque 'ns coloca en vincles d'amistat y de col·laboració ab tots els centres estrangers y ab totes les individualitats de la ciencia.

Pro pera que aquesta obra majestuosa perduri y esdevingui forta y potent encare més, molt més, de lo que ho es, es precis no descuidar la propaganda y la deria catalanizadora. Es tan precis, que sense aquesta no hi podrien haver seleccions y adhuc essenthi moriren ofegades, mancades de saó y d'elements propulsors.

Pera arribar al actual Institut d'Estudis Catalans, sigui indispensable que avans s'operés una verdadera transformació d'ideals, per medi de la veu xardorosa y edificant del Catalanisme que resseguí tot Catalunya y la somogué en esclats apostòlics y rublerts d'entusiasme. Mirant cap a nosaltres, exaltant lo nostre comensarém a pensar ab els tresors que contenia y vingué l'anàlisi de les institucions catalanes que

avui ja es una obra gegantina y ben ferma.

Are més que mai es precis no deixar assecar les arrels fondes del catalanisme. Que aquet ideal no significa res més que l'amor intens a la Patria, no es més que la forsa qu'ens acarona y ens encoratja pera procurar l'avens total de Catalunya, fent-la forta y autònoma.

Y pera que l'obra admirada sigui lo que deu esser, calen els entusiasmes patriòtics y cal que tothom senti y conegui qui es la nostra Catalunya. Per aixó es inexcusable la feina catalanizadora dirigida a n'el poble, desde l'escola, la tribuna y l'periódic y en tots els moments propicis.

La visita den Griera y den Barnils ens han portat a fer aquet petit comentari. L'ESTIUADA fermament catalanista, també coloca un granet de sorra a l'edifici total per la seva modestíssima feina vilatana.

Sant Hilari en el temps vell

Notes

II

El primer rellotje que senyalá les hores en l'Església de Sant Hilari, fou construït per Mestre Busquets de Girona, y col·locat el dia 12 de Novembre de 1707.

L'any 1628, portaren de Barcelona el Sant Christ y fou col·locat en l'altar del Glorios Sant Martí.

Les reliquies de Sant Gaudenci y Santa Clara que posseheix l'Església de Sant Hilari, foren regalades per el senyor Geroni Saleta y a n'aquest les hi havia donades don Joan Roqué, Prior de Lladó. Les portaren a n'aquesta vila el dia 22 d'Agost de 1728, anantles a rebre tot el poble en processó fins al mas Bertrán, avui can Jover.

Mossen Sagimón Vila, fill d'aquesta parroquia, que morí a Barcelona, deixá hereva seva a l'Església de Sant Hilari, y entre altres coses, li llegá l'imatge de la Verge del Roser de plata, y fou portada l'any 1689.

L'any 1700 es construí la corona de plata de la Verge del Roser, y el mateix any en Joan Vernald hereu de la casa Vernald d'aquesta vila, feu entrega a l'Església d'un calzer ab les armes de dita casa, llegat del M. I. Salvador Vernald, canonge de Girona.

El Rvmt. Josep Rovira, fill d'aquesta vila, hereu de la casa coneguda avui per can Xandri, regalá a l'Església un quadre del Devallament de la Creu y fou col·locat en l'altar de la Verge dels Dolors, l'any 1686. Dit Josep Rovira, fundá el Rosari esmersant en aquesta fundació la penció de 10 lliures anuals en escriptura qu'autorisá el Rvmt. Salvador Romaguera, rector de aquesta vila, el dia 4 de Mars de 1696.

Una senyora de Vic, quals noms no hem pogut comprovar, regalá l'any 1693 les reliquies de Sant Hilari, que'l poble aná a cercar en professó a la Font del Vern.

L'any 1626, Antich Saleta y Murgades fundá la confraria del S. S. Sagriment, essent Rector d'aquesta parroquia el Reverent Antoni Rovira, fill d'aquesta vila. Aquest Antoni Rovira, que morí l'any 1651 deixá escrites les consuetuds de l'Església de Sant Hilari, y entre altres coses, deixá que els mestres hajan d'ensenyar la doctrina a la plassa, conforme s'usava encare l'any 1725.

Hem volgut esbrinar l'origen d'acudir tots els anys aquesta vila en processó a

l'Església de Mansuli, y per mes qu'hem regirat alguns documents, no'ns ha sigut possible lograr el nostre objecte. Hem tingut la sort de trovar una nota de l'any 1687 que si be no'ns ha donat llum ens deixa entreveure quelcom per la costum que te la mainada de matar la cuca ab el ram de boix que porten els concurrents a dita processó al arribar a l'Església de Sant Hilari de retorn de Mansuli.

Diu aixís la nota: «En 1687, en lo mes de Juliol succehí qu'en est terme de Sant Hilari entraren las llagostas am tanta abundancia, que'l blat que no era segat, se'l menjaven luego, y les tardanies que trovaven, com eren enciam, cevas, civada y tot quan trovaven de fora. Per creurer el mal que ellas feyan, diré que al arbre qu'es posaven se menjaven fins l'escorsa. Axó no fou en aquesta sol, ni a Catalunya, sinó que seguien molta terra. Al mitx día quan passaven feyan gran burinó y tapaven el sol. La gent allá hont tenian vianda hi

guarnian uns bastons ab uns draps, com si fossin banderes y altres y guarnian una esquella, y d'aquesta manera las feyan fugir de la vianda. Y quan se traginaban las garbas, sempre hi había alguna persona en la era per ferlos por, per lo gran mal que feyan. Cada mati y vesprada, que durá alguns set días, anavam a matarlas allá ahont ni había mes y quan las habíam mortas, feyam uns grans sots y las enterravam per la pudor que haurían llensat. Deyan los pagesos si hagués durat, hi haurían engreixat los tocinos com ab la glan, tal era la multitut que ni había, y se dexaren cria, so es, ab ous que feyan y quan vingué la primavera naxían, y allí hont sabíam habian criat hi anavam y los espatllavam los ous y així se acabaren, y tot lo crit fou que a Catalunya se acabaren, y fonch molt gran lo dany que donaren a moltes parts, tant per lo grà com per la herba se menjaren per la falta feu per el bestiar.»

MARÍA DE SULTERRA.

UN RECORT DE SANT HILARI

Una comarca tan agre con les Guillerries, plena de turons, singleres y afraus, mes creuada per un riu tan caudalós com el Ter, amb boscos frondosíssims y prades rialleres, no podia menys de posseir una flora exuberant y rica en novetats científiques. Aixís, efectivament, ho patentisen els pacients treballs de nostres antics y malenguanyats companys, el metge vigatà don Ramón Masferrer, y el farmacéutic olotí D. Estanislau Vayreda, que exploraren aquella regió fins aleshores absolutament desconeguda desde'l punt de vista botànic. La fitografia catalana deu a n'aquests benemérits patricis el descobriment de moltes y ben interessants especies. Molt ha contribuït també a n'aquest coneixement el nostre bon amic, l'il·lustrat metge de La Sel·lera, D. Joaquim Codina, estretament unit per vincles de sang y d'amistat amb la vila de S. Hilari.

Mes tractantse d'una comarca tan abundant en sorpreses, sempre hi resta quelcom pera espigolar amb gran profit, per quin motiu també havem tingut la satisfacció de trovarhi coses de gran interès al resseguir els seus boscos, prats, turons y torrenteres.

D'una d'aquestes preciositats volem parlar avui com a recort y despido pera'l present any, al lectors de L'ESTIUADA.

No's tracta d'una especie que cridi l'atenció per la corpulencia del seu tronc ni la

frondositat del seu brancatge. Tampoc les seves flors se distingeixen per la brillantor dels seus colors ni per la suavitat de llurs aromes. Tot lo contrari. Es una planta esbelta y gracil, de fulles cendroses y embellutades, de flors petites y blanques, adornades d'estries purpurines y d'una taqueta groga a la garganta. S'oculta modestament entre mil herbetes bosquetanes, que semblen amagarla amb cura y especial interès de tota mirada indiscreta o profana.

El mestre dels mestres en botànica, l'immortal Linneus, l'anomená *Euphrasia*, que en grec vol dir goig y alegria, aludint a la seva gentilesa, y també al plaer qu'experimenta qui per medi d'ella gureix dels ulls, contra quines malalties ha sigut preconisada.

Perteneix a un género comprensiu d'una soia especie amb algunes varietats en temps de l'eximí Costa; pero en el que estudis mes recents han fet descobrirhi una gran diversitat d'especies, segons pot veures en l'excelent monografia *Gattum Euphrasia*, publicada modernament pel Dr. Wettstein, de l'Universitat de Praga.

L'especie qu'ens ocupa es l'*Euphrasia hirtella* de Jordan, propia de l'Asia central y mitgdia d'Europa, indicada en alguna localitat espanyola, mes completament desconeguda fins avui a Catalunya. Havía sigut vista al Pirineu central pel botànic tolosí Timbal-Lagrave, y per Reverchon, qu'en 1893 la trová al Aragó austral, en la serra de Javalambre, a l'altitud de 2,000 metres.

Y si bé es cert que'ls botànics francesos, Coste en 1906 y Rony en 1908, la citen mes o menys vagament en els Pirineus orientals, cap referencia tenim d'haver sigut trovada per terrés catalanes. El 17 d'Agost de 1910 la descobrirem per primer cop a l'altura d'uns 1,200 metres al bell cim de la Gabarra, barrejada amb una altra especie del mateix género y la publicarem en el Butlletí de la «Real Sociedad Española de Historia Natural», formant part de nostre «Notas Fitogeográficas críticas». Mes tant l'any passat com aquest any, l'havem trovada al bosc immediat a Can Pelleja, aprop

de l'unió de les dos carreteres, ab tal profusió, que ja no deurá considerarse com especie rara.

Brindem aquest recort als intellectuals y homes de ciencia de S. Hilari, pera que aquest petit descobriment serveixi d'estímul, que'ls proporcionarà agradosa distracció durant els ratos d'esbarjo, amb la seguretat de que veurán recompensats llurs treballs d'exploració amb resultats mes sorprenents y meritories troballes. Per patriotisme devem tots contribuir al progrés científic de nostra benvolguda Catalunya y demostrat tenen que saben ferho els entusiastes redactors de L'ESTIUADA.

DR. JOAN CADEVALL.

Agost de 1912.

Hilariencia

ESTIUJADORS POPULARS

Agusti Vergés

D'aspecte simpàtic, de tracte agradable, franc ab tothom, és nostre biografiat un dels subjectes més coneguts de la colonia estiuada.

Tots els que enrahonem per primera vegada ab ell, ja poden sumarse a la llista dels seus nombrosos amics.

Es un cuiner de punta. Poden acreditarho els assistents als *célebres esmorzars* de la coneguda Font Vella.

Hi ha que veurel, lleuger de roba, preparant les viandes, ventant el foc, y servir als concurrents la ració que'ls correspon. ¿Qui és el que no ha alabat el *bacallà ab patates*, suculent, ben condimentat, preparat per aital *amateur* ab un *salero* no gaire comú?

Te un bon paladar. Entre xistos y xirigotes, entre agudeses y sátires transcorreix l'esmorzar alegre y rialler. Va vestit de pinxe de cuina.

Versifica, canta y declama correctament. Quan se sent poeta, dedica als amics, *versos de radolt*; quan se sent actor, recita un monòlec, o be imita a n'en Calvo; quan se sent músic, modula y frasseja com el millor artista. Lo mateix canta el *raccont* del «Loengrin», que espeita l'aria de la «Marina», que taraleja el... *jo te l'encendré* ó el *Paris se enciende*. Es un mica *ventriloquo*, puig domina totes les cordes. Igual dona el *dó* de pit com el... *fá, ré* agut. Entona bastant, desafina poc. Es un verdader estotx.

De vegades obsequia als comensals ab *zampany* y cigarros. Es espléndit en tot.

La concurrència, al final, li tributa aplausos y alabances.

Es un propagandista acèrrim de les aigues de Sant Hilari, que han operat un verdader miracle ab la seva salut. Està agraït y ho demostra sempre.

En Pere Feliubadaló

Vesteix seriosament. L'americana sempre cordada; du gorreta blanca ab franja y visera negra; corbata de piqué; coll y camisa acabats de planxar; sabates rosses; perilla y bigoti canós; color moreno; te tot l'aspecte nostre biografiat d'un *americano carregat de pesos*.

Es un enamorat de l'aigua de la Font Vella. Allí acut diàriament. Avans s'entreté cullint floretes silvestres. S'assenta prop de la mateixa taula y confecciona primorosament un pomell que després se'l col·loca al trauc de la solapa y el llueix tot el dia.

Viu solitari, pro simpatisa y alterna ab tothom. Te una *pose* atraient, una conversació amena y agradable. Poseeix una cultura y educació envejables.

Les tardes que fa bon temps acut invariablement a l'era de can Roca, a llegir els diaris. Allí te un assiento físcio: es el seu saló de lectura. De vegades reb la visita de les vaques, y no s'immuta; continua llegint. Paga contribució al gosset de la Masia, donantli admetlles, o algún terrosset de sucre.

L'aprecian tots els que'l tracten.

Es dels estiujadors que fa més llarga estada a Sant Hilari.

Te una sort. Es *célibe*. Animarse, senyoretas, qu'és un bon partit.

PERE SERRACANTA

Notes geològiques

Dies enrera pogué fer una curta visita a n'aquesta vila de Sant Hilari; solsament me fou possible estarhi dos o tres hores; un altre any, si á D. p., penso tornarhi disposant de més temps. Poc, doncs, pogué fixarme en les particularitats que tal vegada, pot oferir la localitat; empró, dos me cridaren de moment l'atenció, com penso la deurán haver cridada, a més d'un dels llegidors d'aquestes notes, per lo qual ne diré quelcom avui.

Pujant d'Arbucias, aprop ja de Sant Hilari, a banda y banda de la carretera, se veuen de tant en tant grans roques granítiques, en bon estat de conservació, més o menys arrodonides que semblen haverse després de més amunt havent rodolat fins arribar al lloc aont se troven. Roques paregudes se troben en localitats molt diferents, essent el seu origen molt diferent també. Seguint el curs dels rius y fins de les actuals rieres (y entenc que riera vé a ésser un riu petit, o sia, una corrent d'aigua continua, empró de poc doll) s'en troven moltes, no solsament en el seu jaç, sinó algunes a distancia d'aquet y a un nivell més elevat; no hi ha cap mena de dubte qu'aquestes roques s' despregueren de la montanya, essent després arrossegades per les aigues del riu o riera; y el que sian de gran tamany, com son a vegades, y el trobarse a un nivell més alt qu'el actual del riu o riera, depen de que avans aquell fou molt més caudalós, havent disminuït tant quelcú d'ells, qu'ha arribat a convertirse en riera; y qu'el seu nivell hauria sigut el del lloc aont depositat aquelles, nivell que s'ha anat rebaixant per l'erosió exercida en el fons del seu jaç, fins arribar al que té actualment. Aquestes roques quan son de gran tamany tenen una forma més o menys irregular y angulosa, empró els seus castells son com polits o arrodonits per el frec qu'han sofert al anar rodolant dintre la corrent del riu. A la riera d'Arbucias hi ha exemplars molt notables de roques d'aquestes, de dos y tres metres d'altura; vegentsen algunes desde la carretera, poc avans d'entrar a la població, que clarament demostren, per el seu tamany, el gran doll d'aigua que degué portar en altres temps, y la gran amplada que tingué el seu jaç, per la distancia y diferencia de nivell que hi ha del actual al lloc aont se troben assentades: per lo dit, no pot ser aquest l'origen de les roques de que parlem, puig que no's troben en el curs de cap corrent d'aigua, sinó a les vessants de la montanya.

També a vegades, en el fons de les valls, o en el cim de terrenys més o menys enlairats, se troben grans roques aïllades, de formes irregulars, ab els cantells vius o molt poc arrodonits y de constitució petrogràfica, gairebé sempre diferent de la del terreny sobre el que descansan: aquestes, han sigut portades per les corrents de glaciers que existiren en altre temps: son els anomenats *blocs erratics*. Al fixarse en la topografia actual dels terrenys, a vegades sembla impossible que aixís pugui ésser, puig qu'és veuen les montanyes que per la seva situació y altura, pogueren donar lloc a la formació d'un glaciar, separades del terreny aont se troben les roques que se suposen portades per aquell, per fondos barrancs y diferents turons y turonets; empró convé no oblidar mai les variacions que l'erosió de les aigues ha produït, canviant moltes vegades per complert la primitiva configuració dels terrenys. Comprobantse l'exactitut d'aquella suposició, al veure que

la constitució petrogràfica d'aquelles roques, es exactament igual a la de la montanya o maçís, en la que, per la seva direcció y altura se sospita hagué pogut formar-se el glaciar quina corrent les transportà. Les roques d'aquest origen, además de tenir les formes que digué, sempre's troban en els fons de valls o en els plans enlairats. No crec, doncs, que les roques d'arrop de Sant Hilari de que parlo, puguin tenir tampoc aquest origen.

En el article anterior vaig explicá la modificació que sofreixen les roques granítiques per l'infiltració de les aigues pluvials, convertintse en sauló o gresa; empró no digué, que per causes, que no son sapigudes, al descompondres aquestes masses granítiques, queden a vegades en el seu interior un nodols o trossos arrodonits, de forma més o menys globular, que no's descomposen. Format el sauló o gresa, l'erosió de les aigues va poc a poc arrastrant llurs components, deixant al descobert y aïllats aquells nodols, fins qu'arriba un moment en que queden sense base d'afiansament rodolant per la pendent de la montanya. Y aquest crec que deu ésser l'origen de les roques de que parlo, donada la seva situació y forma que presenten.

Digué també en el esmentat article anterior, que la massa granítica, estava atravessada per filons d'altres substancies, que devengades eran roques de composició similar a la del granit: aquestos filons de roques eruptives, o bé per ser de constitució més dura, o bé per altres causes que no coneixem (segurament les mateixes que determinen la formació de nodols inalterables dintre del granit descompost de que acabem de parlar) moltes vegades queden també sense descompondres al ferho el granit qu'atravessan; y al desaparèixer aquest per l'erosió de les aigues, restan dits filons rocosos al descobert y aïllats, formant crestes de cantells vius; aquestes roques en el troc que quedá al descobert, sofreixen l'acció del aire y de l'aigua de la pluja; aquesta s'infiltra per les esquerdes que presenta, les diaclases y poc a poc les va aixamplant y profundisant, ab lo que arriba un moment en que aquelles se trenquen, caiguent els trossos per els contorns, formant un estrany conjunt de trossos de roques romputs y esquerdatos, que sembla deguen el seu origen a un verdader cataclisme sofert per la terra en temps remots. Doncs bé, aquest y no altre, ha d'ésser l'origen de la formació rocosa que tan crida l'atenció per la forma extranya que presenta, a tots els que visitan Sant Hilari; l'anomenada *Roca d'en Plá*. Res, absolutament té de volcànica l'aïtal formació, com s'em digué que molts creuen. No m'ha sigut posible estudiarla *in situ*, com se diu, emperó, per el seu aspecte vist de lluny, per les noves que d'ellas m'han donat varies persones que hi han estat, entre altres, el doctor don Joan Cadevall, tant conegut y estimat dels llegidors d'aquest periódic, y ab quina amistat m'honro també; com per l'examen que he pogut fer d'un trocet de la roca que la forma, qu'ab amabilitat, que com moltes altres tinc d'agrahir a n'el simpàtic y entusiasta jove D. Frederic Culi y Verdager, per habermel proporcionat; se pot assegurar ab absoluta certesa que no's tracta de cap fenomen volcànic, sinó qu'és solsament efecte de lo qu'avans explicarem. La roca es d'estructura granític-porfíridica, y per lo tant d'origen eruptiu similar a tota la formació d'aquets terrenys.

LL. TOMÁS

Agost de 1912.

L' ASSAMBLEA DE TARRAGONA

Per la vinenta tardor se celebrará una gran Assemblea catalanista a la ciutat de Tarragona. Será un jorn de festa pels catalanistes y per Catalunya renaixent: els nostres entusiasmes patriòtics, les nostres ansies seguidament dirigides al bé, a la prosperitat y a la dignificació de la patria, han de ressonar com una bella y ferma esperança.

L'Assamblea de Tarragona constituirá una afirmació ostensible dels nostres drets de catalans y de la nostra fe en l'avenir, y tota la terra catalana conscienta ne sentirá goig del crit llensat a Tarragona.

No més que com a acte de solidaritat catalanista; no més que, com una comunió inefable de pensaments y de voluntats per la patria, l'Assamblea iniciada per la Unió Catalanista, té de rebre l'adhesió entusiasta de totes les branques del nacionalisme. Se tracta d'afiansar y de proclamar l'aspiració catalana ab les supremes afirmacions, ab la visió esplendorosa del nostre voler integral y per aixó l'Assamblea propere com una síntesis fecunda té de venir a fortificarnos y a redressar encare més, tot el nostre esforç, tot el nostre neguit.

L'Unió Catalanista seguint la seva tradició, va convocar l'Assamblea inspirada ab el bé de Catalunya; no mes que per Catalunya l'Unió viu; pels seus drets, pera restaurar les fonts de la seva potencialitat avui entorpidada, condicionada y ultratjada injustament. L'Unió vol veure sempre intacta la fe catalanista y l'ideal de patria, car es en virtut dels supremes ideals y dels anhels calurosos, com s'avensa pas a pas millora ab millora.

Al costat de l'Unió Catalanista, ab el seu pensament patriòtic, L'U. F. N. R. va a l'Assamblea, empró per motius inexplicables la Lliga Regionalista de Barcelona se nega a assistir al acte.

Cal respectar el seu determini, creient empró que sense rompre cap disciplina y prosseguint ab tota la fe catalanista, hi serà a Tarragona la representació d'estols que com el *Centre Catalanista* de Girona volen mantenir la senyera del catalanisme no com a obra exclusivament política.

F. C. y V.

AVÍS DE LA COMISSIÓ ORGANISADORA

«Essent un acord d'aquesta Comissió, que siguin per dret propi (entre altres) Delegats a l'Assamblea de Tarragona, tots els qui a les Eleccions Municipals, hagudes desde l'any 1903 a la data hagin obtingut sufragis per haverse presentat com candidats catalanistes, nacionalistes o regionalistes, y no essent possible an aquesta Comissió poguer saber les persones que tenen l'esmentat dret perque no hi han estatístiques, ni documents de cap mena que ho expressin:

SE PREGA a totes les persones que's trobin en les circumstancies dites y vulguin fer us del dret que queda expressat, o sigui esser Delegats a l'Assamblea Nacionalista que se celebrará a Tarragona els dies 5 y 6 d'octubre vinent, que's dirigeixin abans del 15 d'agost an aquesta Comissió Organisadora (hostatge de l'Unió Catalanista, Comite de l'Assalt, 4, pral.) expressant la seva voluntat d'ésser nomenats Delegats fent constar la data de les Eleccions, el Municipi, si triomfaren o no y totes les altres circumstancies que entenguin poden a l'entens que justificar la llur petició, ilustrar en lo necessari an aquesta Comissió Organisadora.

La Comissió Organisadora de l'Assamblea de Tarragona demana a tots els cata-

Xacolata ≡ Amatller

CASA FUNDADA L' ANY 1800

¡¡Nova creació!!

Classe «Superior» a 1 peseta la lliura de 400 grams :: :: :: :: :: :: ::

» «Selecta» a 1 y 1'25 pessetes la lliura de 400 grams :: :: :: :: :: :: ::

» Coco-Amatller (pera menjar cru) a pessetes 1'50 el paquet :: :: :: :: :: :: ::

Se ven a les cases de Ultramarins y Comestibles

Noves classes especials

elaborades sols ab Cacao; Sucre, Canyella o Vainilla :: :: :: :: :: :: ::
:: :: :: :: :: :: :: als preus de 1'50 y 2 pessetes lliura de 400 grams.

Oficines: Carrer Manresa, 10. - Barcelona

lanistes, nacionalistes o regionalistes que llegeixin el present avís que hi donguin la major publicitat que puguin pera que així arribi a coneixement dels interessats, no fos cas que qual un o molts per no llegir avui el periòdic no coneixessin aquesta «Nota» de la Comissió de l'Assamblea de Tarragona».

Adhesió a l'Assamblea de Tarragona dirigida a l'Unió Catalanista per l'Institut d'Estudis Catalans de Buenos Aires.

«El Consell Directiu d'aquesta entitat, que vol ben plena y ben intransigent l'ànima de Catalunya, veu amb joia la celebració de l'Assamblea convocada a Tarragona en el mes d'octubre y volguent que la nostra veu sigui present en aquell cenacle de fé nacionalista, deleguem la nostra representació al honorable diputat per Barcelona y eximí membre de l'Institut d'Estudis Catalans de Barcelona, en Pere Corominas, a qui enviem nostre missatge d'adhesió.

Buenos Aires 23 abril 1912.—Martí Deu, G. Vilá y Estruch, J. Lleó y Nar.»

De Folk-lore

La guineu entenimentada (i)

Coses hi han que tot y havent passat a un hom vé ben just per ferles creure quan un tracta d'explicarles; ferles creure a ulls clucs que s'en diu; teniu que si un fa'l serio, tot contantles, sentireu que diuen *aixafala* està massa serio; si un fa la mitja rialla, no us el cregueu qu'està de broma; si a un li escapen les llàgrimes — fins ab aquets apuros m'he vist — ara'l crec menys que mai; aixó si no diuen qu'us hi haveu posat saliva.

Vaig a comensar y si no'm volen creure, y si se'n riuen, vostès mateixos; començo: Tal com me veuen he sigut home de menjar cunills, pollastres, galines y també llibres y perdius. Sí senyors, sí; y a fe qu'eren bons d'alló més.

Que'l meu trajo no es de menjar caps de cassa! Qu'ho troban molt estrany! Que no pot ser! Que de cap manera!

Ja ho pensava aixís mateix que no'm creurien: costan molt d'empassar les veritats. Doncs, si senyors, sí, un pagés, un pobre home — aixó de pobre home està més bé qu'ho digan vostès — que menja cassa a tot drap; si senyors, aquí'l tenen, servidó de vostès.

Veurán com: aquella rocassa de davant la casa, era'l palau de la guilla entenimentada y han de saber que'n temps de cria l'entrada del cau era com una fonda de les bones, hi havia de tot y de bo a millor. A trenc d'aua ja'm vestia y cap a la ro-cassa, no faltà cap dia trobarhi un parell de cunills, o una gallina, o dues, hi va haver dia que vaig trobarhi cinc caps sencers sense'ls bocins; tant bon punt les petites varen tenir quinze dies, tenia de vigilar molt, si'm volia menjar les gallines ab menuts y tot.

Estic oint a vostès com diuen tot rient: Si qu'ho era d'entenimentada aquesta guilla! prou se les campava millor que'l Coix de la Barraca d'ensá qu'hi ha aquells cotxes que sense matxos corren com llampecs y no s'aturen a cap lloc!

Bé, sí, ja es tenir aldeia aixó de no morir de gana; empró no es lo millor perquè han de saber qu'a casa meua, ni a les Illes de Munt, ni al Moll de'n Buscá, ni a cap de les demés cases properes no'ls va faltar mai cap viram. Les cases que més rebien com *desempuenses* he sabut, eren a can Sarrallonga, Cabrerola y fins a can Brachs, per la part del Nort; la Taieda y Mascarbó del Pla de les Arenes y... jo no sé com seria que també vaig tastar les gallinetes (guineus) no havenhi en tot per aquí altra casa que'n tinguessin que a can Iglesias. Es del cas dir a favor del enginy del animal que totes aquestes cases eran de més d'una hora lluny y algunes de més de dues.

Per el masotr de les Illes de Vall,

ANTONI MONTAÑOLA

(1) De la colecció aplegada al redós de l'estufa del café del Tivoli.

L' ART D' EDIFICAR

Pot ser que haurém arribat tart per parlar de lo que, perfidiosament, ens furga pel magí, ja fa una llarga temporada. Mes, sia com sia, creiem un deber cridar l'atenció sobre'l particular per si pot remeiar-se quelcom.

La construcció moderna ha pres una embranzida potser massa soptada en la nostra vila; y, esclar, no aturant-se en l'ocasió oportuna pera orientarse constructors y propietaris, d'aquí aqueixa abigarrada heterogeneitat que lleva tot aspecte de simpatia que brolla de tota cosa artística, fins en la més acurada senzillesa, que, precisament, en les petites coses es aont hi escau més la nota d'art.

L'aire de sumptuositat que pretén donar-se a tot, es un perjudici evident, que ja no solament danya al individu, sino a la col·lectivitat tota. ¡Oh, si possible fos que dominés en la direcció d'un poble un criteri racional en quan al alçament y reforma d'edificis! els pobles guanyarien doblement en aspecte y urbanisació. De totes maneres convindria un plan general a seguir que podria anar perfeccionant el criteri dels arquitectes y constructors.

Realment causa estranyesa lo que passa a Catalunya. Tothom sap qu'es una nacionalitat completa ab fesomia propia en tots conceptes, y, no obstant, com ha anat abigarrant-se son esperit, son caracter, sa personalitat total! Sembla que tendeix a ser un agrupament cosmopolita, com un poble nou qualsevol, sense ànima, sens aquell segell característic que de bon grat cambiarian comprantlo a bon preu els pobles més forts del nou mon.

Per qué aqueixa mania reformadora? Menos mal que fos en constant evolució, sen-se tendir a la pèrdua del caràcter, sino, com si diguessim, a una modernisació conservant les arrels de la llur personalitat, cercant tot lo que pogués respondrer a les exigencies dels temps.

A Sant Hilari s'ha edificat molt y s'ha reformat més, encare; y la llástima que pogut s'hagi fet sense seguir un plan que hauria dur cert renovellament en l'aire típic de la comarca. Jo recordo perfectament quan s'aixecavan en el passeig de la Font Vella les torres de Can Font y de Can Galí sense ser cap cosa plenament justa, tenen cert estil, cert caràcter que les fan típiques, sobretot la primera. Y no pot deixarse d'esmentar la de Can Codina, allà en aquell reconic ombrívol de la baga del Ferrer. Sempre que la contemplo'm dú a la memoria les construccions gregues; y es que té quelcom de temple seriós, ab rastre de *podium* en sa planera escalonada de les dos entrades. Aquestes tres torres, iniciaren la moderna construcció que, desgraciadament, no's continuá, desviantse completament pera pendrer, tot lo novament alçat, un aire de pretenciosa grandesa que avui resta en el ridícol. Dintre la vila es tot un desastre, descontentantse alguna reforma excepcional.

En les afores tenim Joanhuix, que po-guent ser una maravella d'emplantament y de construcció, es una deplorable vulgaritat, al menys en son aspecte forá.

Saleta del Mas ja es altra cosa, y encare l'aire de castell mitjval s'ha adulterat quelcom per capritxo del arquitecte qui no's documentá prou en els exemplars que restaven en peu en la comarca prou típica.

Subirá de Santes Creus, Tortadés, Masferrer, Masjoan, Soler y alguna altre masía pairal oferien models completíssims. La primera, no creiem s'hagi tocat en rés; are en quan al Soler, potser que s'hauria de dir quelcom que no s'avindria prou ab el criteri del novell arquitecte qui tingué a son albir aquella restauració una mica massa en el crepuscle de sa carrera. L'actual propietari, home de prou cultura, potser que adrexi algún tort o atreviment. De totes maneres resta quelcom de lo que fou. En arquitectura com en literatura deu respectar-se la tradició. Ben viva y latent se trova en nostre terra perquè puga passar desapercibuda pels que, com en Rafel Masó, no tenen ànima sorda.

Per restaurar queda molta cosa en la nostra població; y, com es natural, s'anirà extenent la nova construcció, per lo que caldria interessar a propietaris y a constructors pera orientar-les normes,

els cànons d'un art que respongués més a la nota característica del terer.

Viladrau y Sant Julià de Vilatorrada, sens que arribin al complet model, poden ensenyar quelcom per lo qu'es vulga y puga fer dintre Sant Hilari y a sos encontorns. L'aire d'apilotament s'hauria d'evitar tant com se pogués, procurant cert espai entre casa y casa. Entre les pintoresques construccions dels pobles pirinencs y de la Suisa, hi ha la dels fondals guillers y les altures del Collçacabra, aont hi ha vertigis gloriosos d'un art nostre, tant nostre, que'l creiem insostituible, y en ell s'hi han abeurat arquitectes de la talla d'en Puig y Cadafalch y d'en Gallissá, els veritables poetes de les nostres llars pairals.

ANTON BUSQUETS Y PUNSET.

Recansa

Al amic Narcís Zaragoza.

Com les poncelles que'l neixer l'aua despleguen ses fulles amb plenitut de vida, per rebre'ls raigs suavisims del sol ixent, qu'amorosament les besa y les acarona, aixís també l'existència del home, es próspera y fecondante quan després de l'aua del recort, brilla esplendorós en mitj de la serenor de l'anima el sol de l'esperança, que satura l'esperit d'optimisme y de conhort, qu'impulsa les energies y abranda'ls sentiments. Pró al arribar el vespre, quan el sol tot teixint de porpra y d'or l'horitzó, s'amaga rera les montanyes, les pobres flors, després de mirar al cel amb un gran desitj y d'embaumar l'aire per última vegada, blincan sa tija y se desfullen... L'home també tot duplegant-se al pes feixuc dels anys y dels sofriments, veu esmarcir-se paulatinament en l'horitzó de la vida, tantes impresions y tants records, molts dels quals no han pogut deixar en la seva ànima, altre rastre, que'l de l'au al atravesar l'espai, que'l de l'escuma de l'ona al rompre en la platja.

El meu esperit fondament impresionat puja esgraó per esgraó l'escala dels records y de les sensacions, qu'es tant llarga com la meua existència, que's tant dolorosa com la via que segueix tot home, que confiat creu, sent y espera. Al costat de les alegries mes pures, s'hi trovan sofriments y penes, junt amb la gratitud del consol y de la ditxa hi ha la cruïra del desgany, y la més negre incertitut se barreja amb la llum serena de l'esperança.

Fá poc vaig abandonar una ciutat volguda, que's convertí en tomba d'il·lusions dolcíssimes, per viurer solsament amb les recordances d'aquells dies anyorats y per volar amb l'imaginació cap ont era una visió volguda... pró al veure l'impossibilitat de satisfer el més intens dels meus desitjos, mon cor esdevenia trasbalsat pel neguit y l'angoixa; de mí s'apoderava una amargor extranya que'm feia sospirar per temps passats... que potser no tornarán mai més. Are últimament la sensació d'uns dies d'esbarjo y de distracció, en els que la meua ànima impresionada devant l'immensitat del mar y del cel, s'ha sodollat del perfum de les montanyes y dels aires confortants de lo qu'es propi a la nostre patria y ha fruit de l'amistat carinyosa, que's bál-sam que gorex les penes del cor, han fet que jo conms y emocionat oblidés per un instant posteriors cabories y amargures.

Pró'l temps ha pasat amb la seva brevetat acostumada y he tingut que marxar d'aquella vila joliva y galana com flor de mar, amarada de sol y gronxada per les ones, que al besarla li donen aquella salabró qu'es la que conserva l'amor envers les coses filles y propies de la nostre terra, envers lo que constitueix el disposit sagrat de les costums y tradicions, que mai per res hem de descuidar, ni molt menys despreciar. ¡La teva Santa Patrona jòh poble! dins la seva hermita blanca, enlairada sobre la costa, com un far de salvació, te guardi y augmenti'l caliu del patriotisme, qu'es el que fá estimar les venerandes institucions de nostres pares!

Al abandonarla quan hi estava tant bé, ha portat de nou l'amargor que deixa'l recort de lo perdut, y altre volta el meu es-

perit sent amb intensitat una extranya solitut. Allí molt lluny hi ha, potser inconscient del meu sentiment, la nina d'ulls d'atzur y caballera bruna; rera les altes serralades y a través dels camps plens de verdor hi ha recorts de simpatia y amistat que jo no podré oblidar, perquè han deixat rastre en la meua ànima...

El sol s'ha post y una ténue boirina envolcalla'l cim de les montanyes... al peu del camí una pobre flor se desfulla al rebre la carícia del vent... Es un altre esperança que tota sola se merceix... Pro are a mí no'm conmo, perquè penso en l'amistat, qu'es bál-sam per les penes; aixeco'l cap enlaire y me sento tot content y esperansat.

J. DE CAMPS Y ARBOIX.

Gerona-Juliol-1912.

REMEMBER

A la memoria del bon amic en E. T.

¡Amic de l'ànima descansa, descansa en pau, de les doloroses lluites que amargaren ta vida!

Per aquest mon tu hi passares en amorós romiatge.

Jo t'he vist seguir ta ruta sagnante les plantes y fatigat sense alé, les rumagueres se t'entortolligaren pels peus y els esborancs llatzeraren tot el teu cos.

Tu presentares a les maleses del camí ton còs nú de tota malla protectora, y elles te malmeteren crudelment. Tu eres fort y volies imposar ta fortaleza, mes els escorpins fiblaren la teva epidermis y enmatzinaren ta sanc.

¡Ah amic, pera caminar per aquest mon no n'hi ha prou d'ésser fort, cal ésser prudent y millor encare recelós y tu eres excessivament confiat!

La teva ànima era noble y lleal, y ton esperit era exquisit com el d'una dolsa damisela de quinze anys.

Y tu no volies deixar a flor d'aigua les delicadeses del teu jo íntim, y les disfresses ab rudeses y estridencies exteriors que t mortificaven a tu mateix.

Eres una sensitiva y volies apareixer com a punxosa argelaga.

Jo t'coneixia y t'estimava; jo estimava en tu la magnanimitat del teu esperit, les tendreses del teu cor y les bondats de la teva ànima.

Jo sabia veure en tos ulls la dolsor del teu mirar sota la brillantor de la teva mirada iracunda.

Jo endevinava les modulacions de ton verb amorós entre les vibracions de ta paraula estrident.

Jo t'veia y t'sentia un amorós y un exquisit.

Jo estimava ton esguart seré y benévol sota la máscara demoníaca que posseies

¿Per qué será que tantes bondats se perden en el mar anegador d'un amor-propi mal entés imposador d'una fortaleza exterior qui malmel la vida de tals homens?

Que l'home no es pas més fort com més tanca en son sí sos més purs sentiments de tendresa y son desitj de fruir de la plenitut de la vida y de les belleses de sa mare natura; l'ésser fort es ésser just y ésser tal com havem sigut creats; y l'ésser rígit y impenetrable es flaqueja que s'amaga baix aqueixa máscara freda, qui ofega al mateix qui s'hi oculta.

Y tu has sigut d'aquets, amic meu.

Jo he seguit el teu calvari y he sentit tota la emotivitat de la teva ànima dolorida. ¡Oh amic meu quant has patit!...

Avui devant de ta fossa ploro llarga y silenciosament llàgrimes d'adoració y respecte.

Ta fossa está orientada a sol ixent, cada jorn al ferse la llum sos primers raigs besen la llosa qui amaga ton cos. La blavor del mar reflecte encare més claror vers l'indret ont jauen tes despulles y el sorral daurat s'extent fins als peus de la creu que t guarda.

Sota un cel puríssim y vora la mar onejanta jo he vist el lloc sagrat qui guardarà per sempre la memoria de la teva existencia, y m'ha semblat que'n aquell ambient lluminós y odorant hi aletejava el teu esperit ab vibracions eteries qui envolcaven

mon ésser y he viscut en tu y he benehit ta memoria...

MARÍA DOMENECH DE CAÑELLAS
Malgrat, diada de Santa Cristina.

Notes comarcals

Viladrau.—La temperatura segueix per ara éssent fresca y agradable. Les pluges han beneficiat extraordinàriament a les viandes plantades y fan suposar una bona cullita de les tardaneries quins produïts ajudaran a passar l'hivern als pagesos y habitants del nostre poble.

Son moltes les famílies hostatjades en el Hotel Bofill trovantshi tant a plaer que no poden de cap manera amagar la satisfacció que tenen.

El Saló de Festes de la Colonia es cada vetllada extraordinàriament concorregut per les famílies estiuajantes. Cada vetlla una diversió de una o altre mena y de bon tó, fa passar joyosament les hores an els concurrents que troban curta la estona y esperan ab bon desitj arribi la del endemà per tornar a fruit ab satisfacció.

Se prepara ja la Colonia pera fer grans festeigs per la diada de la festa major. El dimars de la passada setmana acordaren en principi alguns dels actes que's portaran a cap.

Ha estat entre nosaltres Don Bonaventura Muñoz ex governador de Barcelona, qui s'hostatja en casa del Doctor Carulla, quedant molt ben impresionat de les condicions del nostre poble y de les belleses naturals que l'envoltan. Ens alegrem en gran manera li hagi sigut grata la estancia entre nosaltres.

Moviment d'Estiuajadors

Qui hagi anat seguint ab interés aquesta secció, y per lo tant vist les llargues llistes que cada setmana hem publicat, no estranyarà si's trova ausent de nostra vila sapiguer que l'estiuieg se trova al punt culminant d'animació. Aquesta es avui ben important per passeigs y fonts, y en els cafés a tot hora y especialment en les vetllades de atraccions o balls que a diari s'hi donan.

Durant aquets últims dies han vingut a engroixir el contingent de la nombrosa colonia estiuenca:

D. Manel González y senyora.—D. Pere Oliva.—D. Cristófol Renard.—D. Antón Casas.—D. Miquel Valcárcel y familia (Blanes).—D. Gaspar Gubert (Palamós).—D. Concepció Casas (Palma de Mallorca).—D. Guillem Lindström (Suecia).—Don Joan Comas.—D. Josep Riera (Premià de Mar).

D. Josep Lozano.—D. Jaume Abril.—D. Consuelo Barrenys.—D. Francisco Pujol.—D. Lluís Soler (Reus).—D. Simón Colinas (Marsella).—D. Josep Maspons (Lleyda).—D. Josep Segú Coll y senyora

(Valls).—D. Roberto Serrat, senyora y fill (Barcelona).—D. Felix Feliu y senyora (Madrid).—D. Josep Parera (Hospitalet).—D. Miquel Castellvi (Barcelona).

D. Frederic Wynn y familia.—D. Antoni Oller y senyora.—D. Anita Durán.—Donya Clotilde Puig.—D. Teresa Solano y fills.—D. Josep Marimón y senyora.—D. Miquel Lloveras.—D. Josep Roura.—D. Josep Torras.—D. Benet Pou (Sant Pol de Mar).—D. Antoni Casas (Barcelona).—D. Ignaci Esteve y senyora (Valls).—D. Magdalena Bou y filla (Cullera).—D. Josep Vilaseca (Barcelona).—D. Antoni Jordana y Aguilera (Prats de Llusanès).—D. Milagro de Mingó.—D. Manel Santamaría.—D. Agustí Caserna y Aglà (Tarragona).—D. Vicens Cebrià Otto (Badalona).—D. Bonaventura Vilella (Tortosa).—D. Tomás Ancien (Catalayud).—D. Concepció Genís (Castelló d'Ampurias).—D. Joan Rabassó (Valls).—D. Josep Puig (Barcelona).—D. Dolors Roca (Granollers).

D. Josep Pipó.—D. Josep Casas ab ses filles Anita y Maria.—D. Josep Llobet (Lloret de Mar).—D. Cristófol Bas y senyora.—D. Carles Andreu (Tarragona).—D. Josep Pou (Valencia).—D. Joan Nadal (Palamós).—D. Lluís Guillemet y familia (Vilanova y Geltrú).—D. Frederic Heredia ab sa filla Mercé.—D. Frederic Cristià (Barcelona).

D. Josep Vilaplana, el seu fill Ramón y nebot Mariano (Vich).—D. Joan Ricart (Vilanova y Geltrú).—Rvent. Pare Ricart (Mataró).—D. Josep Pol (Valencia).—Don Antoni Orriols.—D. Robert Serrat.—Donya Pastora Mateu.—D. Maria de Moxó y filla (Barcelona).—D. Antoni Vázquez (Almudébar).—D. Josep Parera.—D. Martí Vilalta (Barcelona).

D. Clàudia Sisteré Bofill (Cervera).—D. Lluís Guillemet (Vilanova y Geltrú).—D. Emilia Solá de Artigas (Barcelona).—D. Ramona Güell Vda. de Fuster ab sa filla Maria (Vendrell).—D. Martirià Ferrer (Zaragoza).—D. Lluís Lluch y Font (Mahó).—D. Ricart Toscan Belinez (Montevideo).—D. Jordi Sils Penella (Tarragona).

Ab auto particular han arribat a nostra vila: D. Santiago Batus y Pericas y familia (Barcelona).—D. Fermi Ramírez (Madrid).—D. Jaume Cortés Isern (Reus).

Ab motiu de la festa del dijous, per conveniència del material d'impremta, tanquem la llista un dia avans que de costum, qu'es el dimecres, per lo tant no hi busquin la noticia de la seva arribada, els que l'hagin verificada després del dimars.

Noves

Hem tingut el gust de rebre la visita del celebrat autor festiu y popular xaradista don Josep Asmarats. Ha estat uns quants dies entre nosaltres y sabem que les belleses

naturals d'aquest país li han dat lloc a un devassall d'inspiracions qui escamparà arreu en nombrosos treballs que produirà sa feconda Musa sempre alegre y riallera.

A La Costa de Llevant hi hem vist una biografia del pintor Nicolau Raurich qui va comensar la seva carrera artística en 1887. Ab un quadro que fou una verdadera revelació. En Raurich se treva a St. Pol de Mar fent estudis pera preparar una manifestació d'art, els quals una vegada coneguts segurament el posaran en un dels primers llocs en la galeria dels pintors catalans.

—Botiga de queviures y vins den Ramón Matamalella per vendre. Es antiga y molt acreditada tant entre la gent del poble com en la Colonia. Ademés de queviures y vins, ven gallina.

Carrer de la Rectoria, núm. 5.

Per la propera festa major que celebra aquesta vila els dies 29, 30 y 31 del mes que som el café de l'Unió te contractada la reputada cobla «Unió Cassanense» de Cassà de la Selva.

—Bombons superiors, classes bones y fines. Elaboració d'excelents y riquissimes Tortades qu'es recoman elles soles.

Confiteria den Adjutori Montalt, Carrer de Vic, núm. 22.

Hein rebut la convocatòria els Jocs florals de Girona, X de la seva fundació. Se concedeixen 19 premis a les mellors composicions qu'es presentin les quals deuen enviar-se per tot el dia 30 de Setembre al secretari del Jurat, R. Alvarez, núm. 3. Formen el Jurat calificador els Srs. Ignasi Iglesias, Josep Pous y Pagés, Alexandre Plana, Francisco Franch, pbr. y Laureà Dalmau, secretari. També hein rebut el suplement al cartell del XXIII certamen Literari-Artistic d'Olot. El cos d'Adjunts ofereix cent pessetes al millor quadret en prosa y D. J. S. cinquanta pessetes a la millor colecció de sonets. Per obter a n'aquets premis les composicions deuen enviar-se avans del proper dia 25.

L'estiuieg está en el seu culminant. Aquets dies l'animació es gran per tot arreu y els espectacles y locals publicos es veuen concurrendissims d'estiuajadors.

Per l'estació meteorològica.—Ha quedat constituïda una comissió de joves de la vila y de la colonia y altre de senyoretas la qual está composta per les distingides Concepció Cusils, Venturita Martí, Anita Casas, Carme Molist, Roseta Lopez, Mercé Company, Eulària Casals, Maria Fuster, Pau Rivera, Pepeta Pascual, Maria Polit, Maria Monset, encarregada de recaudar fondos per l'estació metereològica. Ahir al matí tenien recullides unes quatre centes pessetes. Les senyoretas trevalen ab gran entu-

siasme. El dimars a la nit se celebrará una selecte vetllada en la qual hi podran assistir tots els qui hagin fet algun donatiu. El programa encare no está definitivament format quan escrivim aquesta nova. Pro es segur que hi pendran part el Sr. Aleu y la Srta. Marcilo, artistes prou coneguts y aplaudits pel public hilarient. Cantaran diverses cansons entre elles la serenada y la novia den Lambert. El trio estrenará una sardana inédita del mestre Lambert titulada L'Estiuada y dedicada al nostre periódic, a mes d'altres composicions que executarà. També el Sr. Vergé ens donará a coneixer la difícil obra Marinesca de temes populars. que com casi totes les obres que s'interpretarán, es del mestre Lambert. El Sr. Serracanta de la colonia, llegirá un treball humorístic. Aixó es lo que ahir al matí s'havia acordat pel programa de la vetllada la qual es segur que será espléndida y lluhidíssima.

L'ESTIUADA en el seu número vinent publicarà una extensa ressenya del acte, quina finalitat no pot ésser mes cultural, llistes de subscripció, destí de la cantitat, etc.

Després de varis dies que han passat entre nosaltres estudiant la filologia de Sant Hilari els Drs. Barnils y Griera han sortit cap a Santa Coloma, Besalú, Olot y altres poblacions fins a Cadaques aont hi passaren alguns dies.

Durant el temps que han estat a n'aquí hem vist lo molt que saben y valen. Al despedirlos fem pública nostra admiració per ells pel seu talent y la seva voluntat ferma en l'estudi.

L'ESTIUADA divendres vinen publicarà un monumental article sobres filologia de Sant Hilari qu'els Drs. Barnils y Griera ens han entregat.

Imp. Fill de Domingo Casanovas, Rda. S. Pau, 67, Barcelona

Sr. En Francisco X. Vergés

Benvolgut amic:

Recentment acabo d'ensajar lo teu preparat d'oli de fetge de bacallà nomenat y sobradament conegut «EMULSIÓ VERGES» en una nena de 11 anys afecta de *tuberculosis pulmonar* de la qual havia format un pessim concepte.

Los beneficiosos resultats que ha obtingut dita nena pel us de la «EMULSIÓ VERGES» m'han sorprès en gran manera doncs que en poc temps la millora experimentada pel seu estat general no la esperaba, ni menys les lesions pulmonars en la marxa accelerada que portava.

Es per aixó que'm felicito y m'apreso a felicitar-te pel teu excelent preparat, que ademés dels seus caràcters generals estético-organolèptics reuneix los especials dels seus components essent en la meua pobre opinió de eficacia curativa o al menys paliativa, en la *tuberculosis* en general especialment en la *pulmonar*, *bronquitis* d'altre naturalesa, *escrofúisme* y moltes altres malalties qual sagell comú de totes elles es la tant anomenada per la gent, «*Debilitat general*».

Tingues la completa seguretat que le esmentat cas me servirà en lo successiu de pedra de toc.

Mana sempre al teu devot amic que te saluda efecuosament.

Dr. Joaquim Lastortras.

Sant Hilari Sacalm, 15 Octubre 1908.

MAGATZEMS EL CENTRE de Melchor, Culi y Tarrés 5, Ronda Sant Pere, 5, (prop del Passeig de Gracia) BARCELONA

GRANS ASSORTIMENTS DE NOVETATS EN
LLANERIA, SEDERIA y LLENCERIA
especialment en catxemirs de seda, libertys, estampats de seda y coló,
gran varietat de géneros blancs a preus de fàbrica y tota mena de fantasies pera la temporada.

No patireu dels ronyons,
del fetge, ni pahidó;
viureu sempre sans y bons
si en totes les ocasions,
y al menjar feu us diari
de l'aigua de Sant Hilari.

Dipositaris a Barcelona:

IGLESIAS Y BARTOMEUS

ASSALT, 41

y al detall en totes les farmacies y tendes d'aigües minerals.

FARMACIA NOVA den PERE GALLARDO Carrer de la Rectoria, núm. 2

Medicaments químicament purs.—Diposit d'aigües minerals
Específics del país y extrangers.—Productes vegetarians, etc.

Nuclearsol

Es el millor remei pera la curació de l'anèmia, la neurastenia, la tuberculosis y totes aquelles malalties que portan com a conseqüència l'amagrimient la comsumció.

Com té bon gust y es de efectes ràpids, els malalts el prenen bé y els millors metjes el receptan.

Se troba de venda an aquesta població, a la farmacia de

P. Gallardo. — Rectoria, n.º 2